

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/94/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614202019
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4614202019.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcov: 1. J. B., nar. XX.XX.XXXX a 2. Q. B., nar. XX.X.XXXX, obidvaja bytom W. XX, žalobcovia 1/ a 2/ zastúpení: Advokátska kancelária Borgulová & Péteriová s.r.o., so sídlom Nitra, Farská 4, IČO: 46 104 020, proti žalovaným: 1. L. V., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, 2. Z. V., nar. X.X.XXXX, bytom W. XX, o určenie povinnosti zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 8. februára 2019 č. k. 7C/61/2014-224, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom 1/ a 2/ priznáva voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Topoľčany) rozsudkom zo dňa 8.2.2019 č. k. 7C/61/2014-224 (v poradí druhý rozsudok vo veci samej, pretože prvý vyhovujúci rozsudok zo dňa 14.12.2016 č. k. 7C/61/2014-147 bol na základe podaného odvolania žalovaných 1/ a 2/ zrušený uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.4.2018 č. k. 5Co/106/2017-180) pri právnom posúdení podľa § 127 ods. 1, § 126 ods. 1, § 151n ods. 1 až 3, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 72 ods. 1 až 5 a § 73 ods. 1 zák. č. 251/2002 Z. z. o energetike, § 22 ods. 1, 3 a 5 zák. č. 67/1960 Zb., Plynárenský zákon, § 42 ods. 8 zák. č. 70/1998 Z. z. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne v lehote 3-och mesiacov od právoplatnosti rozsudku požiadať príslušného prevádzkovateľa plynárenskej siete o zrušenie odberného plynového zariadenia na pripojenie rodinného domu žalovaného 1/ na parc. č. 212/1 v kat. úz. W., k distribučnej sieti plynárenských zariadení umiestneného na pozemku žalobcov parc. č. 216/3 v kat. úz. W..

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 3 CSP, zák. č. 70/1998 Z. z., § 69 ods. 10 zák. č. 656/2004 Z. z. a § 96 ods. 4 zák. č. 251/2002 Z. z., § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že s poukazom na plný úspech žalobcov 1/ a 2/ v spore, týmto priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, prvoinštančný súd uviedol, že žalobcovia sa žalobou pôvodne podanou iba voči žalovanému 1/ domáhali určenia, že v lehote 2-och mesiacov od právoplatnosti rozsudku je žalovaný 1/ povinný na vlastné náklady posunúť múr garáže vybudovanej na parc. č. 213/2 v kat. úz. W. minimálne o 50 cm od hranice pozemku žalobcov parc. č. 216/3 v kat. úz. W., alebo na vlastné náklady vykonať znaleckým posudkom určené technické opatrenia na garáži. Ďalej sa domáhali

na pozemku žalobcov parc. č. 216/3 v kat. úz. W. uloženia povinnosti žalovanému na vlastné náklady odstrániť plynovú prípojku vedúcu k jeho rodinnému domu na parc. č. 212/1 v kat. úz. W.. Taktiež sa domáhali aj realizácie potrebného opatrenia na zamedzenie stekania dažďovej vody zo strechy rodinného domu žalovaného na parc. č. 212/1 na múr oplotenia žalobcov nachádzajúci sa na parc. č. 216/3 v kat. úz. W..

4. Podanie žaloby odôvodnili konštatovaním, že sú v celosti vlastníkmi rodinného domu (formou bezpodielového spoluvlastníctva) súp. č. 37 a pozemkov parc. registra „C“ číslo 215 a 216/3 v kat. úz. W. zapísaných na LV č. XXX. Predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú v susedstve rodinného domu súp. č. 38 a pozemkov parciel registra „C“ číslo 212/1 až 3, 213/1 a 2 a 214/1 až 4 zapísaných na LV č. XXX pre kat. úz. W., ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Žalovaný má na svojom dvore parc. č. 213/2 bezprostredne susediacom s pozemkom žalobcov 1/ a 2/ umiestnenú garáž bez stavebného povolenia, ktorá sa opiera o múr oplotenia žalobcov, spôsobuje trhliny a narušuje stabilitu. Žalovaný ako stavebník dňa 4.6.2013 podal žiadosť o stavebné povolenie na stavbu „Obchod - prístavba ku garáži“ na parc. č. 213/2 a 213/1. Stavebný úrad zistil, že garáž je nelegálnou stavbou, a preto konanie prekvalifikoval na konanie o dodatočnom povolení garáže. Žalobcovia vyjadrili svoj nesúhlas s dodatočným stavebným povolením. Žalovaný má vybudovanú prípojku k svojmu rodinnému domu na parc. č. 212/1, ktorej trasa vedie cez pozemok žalobcov 1/, 2/ a to parc. č. 216/3, čo je minimálne v ochrannom pásme trasy plynovej prípojky. Uvedené znamená, že ako žalobcovia sú obmedzovaní vo využívaní svojho pozemku. Vecné bremeno k pozemku žalobcov zriadené nebolo. Ďalej konštatovali, že žalovaný má možnosť vybudovať plynovú prípojku k svojmu rodinnému domu trasou, ktorá by neobmedzovala žalobcov a ani iných susedov. Dažďová voda steká zo strechy rodinného domu žalovaného priamo na múr žalobcov a svojimi účinkami ho narušuje. Opakovane žiadali žalovaného vyriešiť tieto technické nedostatky na svojich nehnuteľnostiach s tým, aby odstránil protiprávny stav neprípustného zasahovania do ich vlastníckeho práva. S poukazom na tieto dôvody sa žalobcovia domáhajú ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ a požadujú, aby súd primárne žalovaného vykonal bezodkladne opatrenia na odstránenie tohto závažného stavu.

5. Podaním zo dňa 7.5.2014 žalobcovia čiastočne zobrali žalobu späť, a to v časti vykonania opatrenia na zamedzenie stekania dažďovej vody zo strechy žalovaného, pretože žalovaný vykonal opatrenia týkajúce sa zamedzenia stekania. Podaním zo dňa 26.11.2014 obidvaja žalobcovia zobrali žalobu späť v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovanému posunúť v lehote 2-och mesiacov od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady múr garáže vybudovanej na parc. č. 213/2 v kat. úz. W. minimálne o 50 cm od hranice ich pozemku, parcely č. 216/3 v kat. úz. W., alebo na vlastné náklady vykonal znaleckým posudkom určené technické opatrenia na garáži, späť a konanie žiadali zastaviť. Súd prvej inštancie v žalobcami požadovanej časti zastavil konanie uznesením zo dňa 21.4.2015 a zároveň pripustil do konania vstup Z. V., nar. X.X.XXXX, bytom W. XXX, v pozícii žalovanej 2/. Zmena žaloby bola pripustená tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne v lehote 10-ich dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku požiadať príslušného prevádzkovateľa plynárenskej siete o zrušenie odberného plynového zariadenia na pripojenie rodinného domu žalovaného 1/ na parc. č. 212/1 v kat. úz. W. distribučnej sieti plynárskych zariadení umiestneného na pozemku žalobcov parc. č. 216/3 v kat. úz. W..

6. Akceptujúc záväzný právny názor odvolacieho súdu, tak ako bol obsiahnutý v jeho zrušujúcom uznesení zo dňa 27.5.2020 č. k. 5Co/102/2019-264, súd prvej inštancie zisťoval vlastnícke právo k odbernému plynovému zariadeniu. Z ust. § 72 ods. 3 zák. č. 251/2002 Z. z., vyplýva povinnosť zriadiť odberné plynové zariadenie odberateľovi plynu. Právny predchodca žalobcov Y. P. v roku 1992 zriadil spoločný regulátor plynu pre domácnosti rodinných domov súp. č. 37 a súp. č. 38. Rodinný dom súp. č. 37 vlastnícky patril Y. P. a rodinný dom súp. č. 38 vlastnícky patril právnym predchodcom žalovaného 1/. Po vybudovaní spoločnej prípojky pre tieto dva rodinné domy bola prípojka používaná tak, že za hlavným uzáverom plynu bol umiestnený regulátor tlaku plynu a dve odberné plynové zariadenia, t. j. jedno pre rodinný dom súp. č. 37 a druhý pre rodinný dom súp. č. 38. Z prehlásenia Y. P. a I. V. z 30.4.1992 vyplýva, že obidvaja súhlasili so spoločným užívaním regulátora zemného plynu, a preto na tento boli napojené dve odberné plynové zariadenia, avšak vo vlastníctve konkrétneho odberateľa plynu. Zo zmluvy o dodávke plynu pre odberateľa plynu v domácnosti - odberné miesto W. č. XX vyplýva, že s SPP a.s. Bratislava uzatvorila zmluvu ako odberateľ Z. V., t. j. žalovaná 2/.

7. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že na montáž plynovej prípojky bolo vydané povolenie žiadateľovi Y. P., bytom W. č. XX dňa 18.6.1992, čo bolo za účinnosti zák. č. 67/1960 Zb., o výrobe,

rozvođe a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon). Tento zákon bol účinný od 1.1.1961 a zrušený s účinnosťou od 1.7.1998 zákonom č. 70/1998 Z. z. Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ tohto plynárenského zákona, plynárenskými zariadeniami sú plynovodné prípojky. Plynárenské zariadenia zriaďovali a prevádzkovali plynárenské podniky. Podľa § 8 ods. 1 plynárenského zákona odberné plynové zariadenia zriaďovali a prevádzkovali na svoje náklady prevádzkovateľa týchto zariadení s tým, že odberné plynové zariadenia sú na odber plynov. S poukazom na uvedené dospel súd prvej inštancie k tomu zámeru, že Plynárenský a Elektrizacný zákon viažu vznik vecného bremena zriaďiť a prevádzkať na cudzom pozemku sieť na stavebné povolenie a zánik tohto bremena sa spája so zrušením vedenia. Zákon pritom neuvádzal, kto má byť v stavebnom povolení uvedený ako stavebník, a preto aj v prípade, že stavebné povolenie bolo vydané ako stavebníkovi niekomu inému ako plynárenskému podniku, vzniklo v prospech tohto podniku vecné bremeno k zriadeniu a prevádzkovaníu plynovej prípojky. Pokiaľ by prípojku zriaďil a prevádzkal niekto iný, nemohol sa dovolať vecného bremena svedčiacemu plynárenskému podniku.

8. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že k vzniku vecného bremena v danom prípade nedošlo a to ani titulom vydržania v zmysle § 151o OZ, pretože prehlásenie Y. P. a I. V. zo dňa 30.4.1992 nie je takým titulom, od ktorého by sa mohla odvodzovať dobromyseľnosť potrebná pre vydržanie. Samotné prehlásenie neuvádza, kadiaľ predmetná plynová sieť má byť vedená a neobsahuje ani označenie pozemku. Nedošlo tak k zriadeniu vecného bremena, nakoľko právny úkon, ktorým sa má vecné bremeno zriaďiť musí byť dostatočne určitý z hľadiska vymedzenia osôb ktorých sa má týkať ako aj z hľadiska jeho rozsahu. Toto prehlásenie nemožno považovať ani za domnelý titul. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ svoju žalobu podali dôvodne, pretože dochádza k neoprávnenému zásahu do ich vlastníckeho práva. Rozhodujúca je protiprávnosť zásahu spočívajúcom v tom, že žalobcovia nemôžu riadne vykonávať ich vlastnícke právo, riadne predmetnú parcelu, cez ktorú vedie plynovodná sieť, plnohodnotne užívať. V čase zriadenia spoločného užívania regulátora zemného plynu právny predchodcami strán tohto sporu, išlo medzi nimi navzájom o príbuzenský pomer, pretože Y. P. bol bratom žalovanej 2/, pričom I. V. bol otcom žalovaného 1/. V súčasnosti medzi stranami sporu príbuzenský pomer neexistuje, avšak sú susedia a plynová prípojka, ku ktorej je vedená plynovodná sieť cez pozemok žalobcov bráni ich vlastníckemu právu a takisto spôsobuje aj narušenie susedských vzťahov medzi stranami sporu. Pokiaľ odberné zariadenie pre rodinný dom č. 38 nebude zrušené, tak tieto nezhody budú naďalej pretrvávať.

9. V danom prípade si žalobcovia svoje právo uplatňovali podľa § 127 ods. 1 OZ, pričom k uvedenému je potrebné uviesť, že podľa tohto ustanovenia sa možno domáhať uloženia povinnosti vlastníkovi zdržať sa presne vymedzeného rušenia, nie však povinnosti niečo pozitívne konať. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nárok žalobcov 1/ a 2/ nezaložil, resp. právne neposúdil podľa § 127 ods. 1 OZ ako požadovali žalobcovia, ale podľa § 126 ods. 1 OZ, ktorý prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých neoprávnené rušenie vlastníka zo strany rušiteľa trvá, resp. pokračuje.

10. Splnenie uvedenej povinnosti stanovil súd žalovaným 1/ a 2/ v rámci 3-mesačnej lehoty, akceptujúc to, aby mali dostatok času na možnú prípravu realizácie uloženej povinnosti. Možnosť riešenia vyplýva z vyjadrenia SPP distribúcia, a.s. zo dňa 7.11.2016, podľa ktorého je možné zrealizovať pripojenie rodinného domu žalovaného aj iným spôsobom, t. j. vybudovaním pripojovacieho plynovodu na plynovod nachádzajúci sa za pozemkom komunikáciou pred parc. č. 213/1 v kat. úz. W..

11. Žalovaný 1/ je pasívne legitimovaný ako vlastník nehnuteľnosti, ku ktorej je vedený pripojovací plynovod ukončený hlavným uzáverom plynu pokračuje odberné plynové zariadenie, ktorého vlastník je odberateľ plynu a tým je súčasne daná pasívna vecná legitimácia žalovanej 2/ v tomto spore, pretože odber plynu žalovaným 1/ je realizovaný na základe zmluvy o dodávke plynu uzavretej medzi dodávateľom Slovenský plynárenský priemysel, a.s. a žalovanou 2/. Uvedené vyplýva zo zák. č. 251/02 Z. z. o energetike.

12. Vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaných 1/ a 2/ súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú. Podľa § 100 ods. 2 OZ sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. V danej prejednávanej veci sa žalobcovia domáhajú ochrany vlastníckeho práva podľa § 126 ods. 1 OZ. S poukazom na obsah ust. § 100 ods. 2 veta prvá OZ, vlastník hnutelnej alebo nehnuteľnej veci sa pri neoprávnenom zásahu do svojho vlastníckeho práva môže kedykoľvek domáhať ochrany vlastníckeho práva podaním na súd, pretože vlastnícke právo premlčaniu nepodlieha.

13. Vzhľadom k tomu, že prvoinštančný súd vyhovel primárnemu petitu žalobcov, o eventuálnom petite ohľadne zrušenia vecného bremena už nerozhodoval.

14. V kontexte uvedeného, súd prvej inštancie podanej žalobe žalobcov 1/ a 2/ vyhovel a to tak, ako to uviedol v rámci výroku svojho rozsudku zo dňa 8.2.2019 č. k. 7C/61/2014-224.

15. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) odvolanie žalovaní 1/ a 2/. Žiadali odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a podanú žalobu zamietol. Svoje odvolanie odôvodnili tým, že prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Pri aplikácii procesného postupu podľa § 388 a § 390 CSP žiadali priznať aj náhradu trov konania.

16. Žalobcovia podali žalobu opierajúc sa o ust. § 127 ods. 1 OZ, pričom dokazovaním vyšlo najavo, že predmetné odberné plynové zariadenie vedúce cez pozemok žalobcov je ich vlastníctvom, pretože ho dal vybudovať a aj zaň riadne zaplatiť ich právny predchodca a zároveň vlastní, od ktorého nadobudli predmetné nehnuteľnosti. Pán P. je uvedený na stavebnom povolení technických výkresoch, ako aj na dokladoch o zaplatení poplatku. Obe strany sporu zhodne potvrdili, že odberné plynové zariadenie je vo vlastníctve žalobcov, pričom táto skutočnosť sa stala nespornou. Súd prvej inštancie na str. 10 napadnutého rozsudku uviedol, že žalobcovia založili svoju žalobu na ust. § 127 OZ, a že podľa tohto ustanovenia nie je možné nárok žalobcov založiť. Zároveň uviedli, že ak žalobcovia zle naformulovali žalobu a túto založili na nesprávnom právnom posúdení, ako je potom možné, že súd sa zhostil úlohy žalobcu a svoje rozhodnutie založil na ustanovení (§ 126 ods. 1 OZ), ktoré žalobca nespomenul? Poukázali na ustanovenia zák. č. 67/1960 Zb., ktorý spomínal aj prvostupňový súd a ktorý v § 8 ods. 1 stanovuje, že odberové plynové zariadenia zriaďujú a prevádzkujú na svoj náklad prevádzateľa týchto zariadení. Pokiaľ ide o výraz „prevádzateľ“, tak tento podľa Slovníka slovenského jazyka platného v čase prijatia cit. zákona znamená, že slovo prevádzať treba vykladať ako vykonávať, uskutočňovať a realizovať, čo znamená, že prevádzateľ je potom osoba takúto činnosť vykonávajúca. Jazykový výklad jasne hovorí, že odberné plynové zariadenie je vlastníctvom toho, kto ho dal zriadiť a zrealizovať jeho výstavbu.

17. Zo strany žalovaných bolo namietané aj konštatovanie prvoinštančného súdu obsiahnuté v rámci bodu 25. napadnutého rozsudku, že z prehlásenia Y. P. a I. V. zo dňa 30.4.1992 vyplýva, že súhlasia so spoločným užívaním regulátora zemného plynu, na ktorý boli následne napojené dve odberné plynové zariadenia, avšak vo vlastníctve každého konkrétneho odberateľa plynu. Súd vyhodnotil nesprávne, že jedno odberné plynové zariadenie je vo vlastníctve žalobcov a druhé vo vlastníctve žalovaných nesprávne, pretože obe strany zhodne v spore uviedli, že odberné plynové zariadenie je vo vlastníctve žalobcov. Zo všetkých dokumentov z obdobia výstavby odberného plynového zariadenia vyplýva, že jeho majiteľom bol pán Y. P.. Súd v rozpore so zákonom a aj v rozpore so zhodnými vyjadreniami strán sporu prijal ten záver, že jedno odberné plynové zariadenie vlastní žalobcovia a druhé žalovaní.

18. Aby súd mohol založiť svoje rozhodnutie a tým aj celý spor na aplikácii ust. § 126 ods. 1 OZ, potom bolo nutné definovať akým spôsobom sú žalobcovia obťažovaní nad mieru primeranú pomerom vo výkone ich vlastníckeho práva. Ust. § 126 ods. 1 OZ totiž predpokladá, že vlastní, môže byť obťažovaný v určitej miere. Chráni vlastníka až vtedy, keď je obťažovaný nad mieru primeranú pomerom. V odôvodnení rozhodnutia súd neuviedol ako sú žalobcovia obťažovaní nad takúto mieru primeraným pomerom. Existencia odberného plynového zariadenia nebráni ani vo výstavbe bazéna, a preto tvrdenie súdu, že žalobcom odberné plynové zariadenie bráni vo výstavbe altánku, resp. bazéna, nie je ničím preukázané a zároveň ani nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

19. Konajúci súd na strane 11 a 12 od bodu 26 po bod 27.7 odôvodnenia napadnutého rozsudku rozobral problematiku vzniku vecného bremena podľa zák. č. 67/1960 Zb., odkazujúci na zák. č. 79/1957 Zb. Vecné bremeno však môže vzniknúť iba k cudzej veci. Pán P. nepostavil plynovú prípojku na cudzom, ale na svojom pozemku. Súd prvej inštancie rozporne tvrdí, že jedno odberné plynové zariadenie je vo vlastníctve žalovaných (v rozpore s vykonaným dokazovaním) a potom na druhej strane rozoberá vznik vecného bremena. Pokiaľ ide o vznik vecného bremena, súd skonštatoval, že sa viaže na stavebné povolenie, pričom zároveň potvrdzuje, že takéto stavebné povolenie bolo vydané. Bolo poukázané na §

22 zák. č. 67/1960 Zb., ktorý sa na tento prípad nevzťahuje. Celkovo tvrdenia súdu pôsobia zmätočne. Počas celého procesu tieto zákony neboli spomenuté, žalobca ich nikdy nespomenul, a preto je zrejme z akého dôvodu ich súd potom aplikoval. Pokiaľ ide o vznik vecného bremena k danému plynovému zariadeniu vo vlastníctve žalobcov umiestnenému na ich pozemku, tak problematiku jeho vzniku opísali v liste zo dňa 26.11.2018, pričom prvoinštančný súd na to vôbec nereagoval.

20. Z bodu 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva tvrdenie súdu, že z dohody o spoločnom užívaní regulátora plynu nie je možné vyvodiť dobromyseľnosť žalovanej, lebo táto dohoda neuvádza kadiaľ by malo potrubie viesť, označenie pozemku a že zároveň musí obsahovať označenie osôb a rozsah, s čím nesúhlasia. V danej dohode boli totiž uvedené osoby, ktoré ju uzatvárajú. Ich údaje sú potvrdené aj overením ich podpisov. Pokiaľ ide o rozsah, je v nej uvedené, že sa týka pozemku, ktorý je vo vlastníctve účastníkov dohody. Zdôraznili, že súd si žiadal vypočítať žalovanú ohľadom jej dobromyseľnosti, ako aj toho, aké boli okolnosti vzniku vecného bremena, avšak v odôvodnení rozsudku sa k tejto výpovedi vôbec nevyjadruje. V dohode je uvedený aj jej predmet, čo znamená, že jej účastníci vedeli, čoho sa týka. Takisto aj ich rodinní príslušníci vedeli čoho sa predmetná dohoda týka, pričom ju celé roky aj rešpektovali. Za absurdné možno považovať, že v danej dohode malo byť uvedené aj označenie čísla parcely, cez ktorú ide potrubie. Ak súd tvrdí, že v dohode nebolo uvedené kadiaľ by mala plynová prípojka viesť, nie je potrebné prikladať žiadny situačný náčrt, aby bolo tento dokument (dohodu) možné považovať za perfektný, pretože to zo žiadneho predpisu nevyplýva.

21. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru v tom smere, že žalobcovia sú nad mieru obvyklú pomerom obmedzovaní vo svojich právach, čo v konaní jednoznačne preukázané nebolo. Nepreukázali, čo je tou mierou a či vôbec bola miera obvyklým pomerom prekročená. Zároveň súd uviedol, že odberné plynové zariadenie je vo vlastníctve žalovaných, a to aj napriek tomu, že obe strany zhodne uviedli, že je vo vlastníctve žalobcov, pričom tento záver jasne podporuje aj zákon. Nesprávne právne posúdil vec, keď skonštatoval, že žalobcovia uplatnili žalobu podľa § 127 OZ, ale súd žalobe vyhovel podľa § 126 ods. 1 OZ. Taktiež bol aplikovaný nesprávny právny predpis, pretože zák. č. 67/1960 Zb., a zák. č. 79/57 Zb., nie je možné na prejednávany prípad aplikovať. Súd prvej inštancie nesprávne skonštatoval, že nevzniklo vecné bremeno k odbernému plynovému zariadeniu vo vlastníctve žalobcov, keď prehliadol rozumné požiadavky na právny titul, z ktorého žalovaná vyvodzuje svoju dobromyseľnosť.

22. K odvolaniu žalovaných sa písomne vyjadrili žalobcovia, ktorí uviedli, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považujú za vecne správny, a preto navrhli odvolaciemu súdu jeho potvrdenie. Uviedli, že k neoprávnenému zásahu do ich vlastníckeho práva sa naposledy podrobne vyjadrili v písomnom podaní zo dňa 26.11.2018 a na tomto vyjadrení trvajú. Tvrdenia žalovaných považujú za prehnané, účelové a neobjektívne. Daný skutkový stav bolo potrebné posúdiť tak, že žalovaní sú napojení na odberné plynové zariadenie umiestnené na nehnuteľnosti žalobcov. Dodávateľ plynu (SPP) bez súhlasu žalovanej 2/, resp. žalovaného 1/ dodávku plynu cez predmetné plynové zariadenie nepreruší. Žalobcovia nemajú žiadnu inú právnu možnosť ako odpojiť žalovaných od danej plynovej prípojky.

23. Predmetné plynové zariadenie slúžiace k odberu plynu do domácnosti žalovaných sa celé nachádza na pozemku žalobcov, pričom na jeho zriadenie v roku 1992 žalovaní nevyvaložili žiadne náklady, pretože bolo vybudované na náklady právneho predchodcu žalobcov. Z výpovede samotných žalovaných a ich odvolania vyplýva, že títo si osvojujú právo rozhodovať o tom, kde majú žalobcovia na svojich vlastných pozemkoch plánovať stavby (bazén, besiedku a úžitkovú, resp. okrasnú časť záhrady). Do pozornosti odvolacieho súdu dali rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/147/2016 zo dňa 22.2.2018 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk NS SR č. 8/2018-R 62/2018. Nimi naformulovaný žalobný petit považujú za jasný a zrozumiteľný, z ktorého vyplýva, čo sú povinní žalovaní spoločne a nerozdielne vykonať, pričom takýto úkon je vynútiteľný.

24. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) rozhodujúc o podanom odvolaní žalovaných smerujúcom proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany, č. k. 7C/61/2014-224 zo dňa 20.5.2020, považujúc podané odvolanie žalovaných za dôvodné, pri aplikácii procesného postupu podľa § 388 CSP napadnutý vyhovujúci prvoinštančný rozsudok zmenil tak, že podanú žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

25. V odôvodnení svojho rozsudku zo dňa 27.5.2020, č. k. 5Co/102/2019-264 odvolací súd uviedol, že podľa jeho názoru ide o zbytočný spor medzi účastníkmi konania, pretože v súvislosti s užívaním daného plynového potrubia a zároveň aj plynového zariadenia ide o dlhodobý užívací stav založený dňa 30.4.1992, kedy právni predchodcovia obidvoch strán sporu vydali prehlásenie, že súhlasia so spoločným užívaním regulátora zemného plynu pre ich domácnosti nachádzajúce sa v rodinných domoch súp. č. 37 a súp. č. 38. Po vybudovaní spoločnej plynovej prípojky v zmysle dohody z r. 1992 konvalidovanej stavebným povolením došlo k „status quo“ spočívajúcim v nerušenom odbere zemného plynu obidvoma domácnosťami. Žalovaní 1/ a 2/ nezmenili kvalitu svojho správania od zriadenia spoločnej prípojky v roku 1992 a pokiaľ k akémusi zhoršeniu vzájomných vzťahov medzi žalobcami a žalovanými došlo, tak to bolo až v roku 2013, kedy žalovaný 1/ podal žiadosť ohľadne vydania stavebného povolenia na výstavbu obchodu v rámci prístavby ku garáži. Predmetné plynové zariadenie, resp. prípojka, ktoré je vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/, slúži od roku 1992 k zabezpečeniu dodávky zemného plynu do obidvoch domácností, t. j. žalobcov a aj žalovaných, vychádzajúc pritom zo vzájomného konsenzu právnych predchodcov obidvoch strán sporu s jeho zriadením a aj následným používaním. Žalobcovia 1/ a 2/ v rámci nimi uplatneného procesného útoku v tomto spore nepreukázali, že by zo strany žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k nim došlo k porušeniu ust. § 126 ods. 1 OZ, a preto bolo potrebné zo strany odvolacieho súdu podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok zmeniť a podanú žalobu zamietnuť.

26. Najvyšší súd SR v Bratislave rozhodujúc o podanom dovolaní žalobcov 1/ a 2/ smerujúcom voči zmeňujúcemu rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. mája 2020, č. k. 5Co/102/2019-264, s poukazom na danosť dovolacích dôvodov v zmysle § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (nesprávny procesný postup odvolacieho súdu a zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré nie je riadne odôvodnené), dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V rámci odôvodnenia svojho zrušujúceho uznesenia zo dňa 29.9.2021 sp. zn. 9Cdo/21/2021 NS SR skonštatoval prípustnosť podaného dovolania žalobcov 1/ a 2/ s tým, že zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorá skutočnosť je takou okolnosťou, pri výskyte ktorej musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože bolo vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, pre existenciu ktorej nemôže byť považované za správne.

27. Odvolací súd bez zopakovania dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie iba skonštatoval nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Za základ svojho rozhodnutia prijal záver o zriadení vecného bremena vydržaním podľa § 151o ods. 1 Obč. zák., ktorý však iba veľmi stručne odôvodnil. taktiež sa bližšie nevysporiadal s argumentáciou súdu prvej inštancie podrobne odôvodnenú v tom smere, prečo nemohlo dôjsť k vydržaniu vecného bremena, a to najmä s poukazom na obsah prehlásenia Y. P. a I. V. zo dňa 30.4.1992. Zároveň zo strany odvolacieho súdu nebola vyhodnotená argumentácia žalobcov 1/ a 2/ ohľadne toho, že nedošlo k uzatvoreniu žiadnej zmluvy týkajúcej sa zaťaženia parc. č. 216/3 vecným bremenom. Dostatočne nebol odôvodnený ani záver odvolacieho súdu týkajúci sa existencie spoločnej prípojky, ktorá mala mať svoj základ v dohode z roku 1992, pričom bola konvalidovaná aj vydaním stavebného povolenia. Takýto záver odvolacieho súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobu žalobcov v danom prípade nebolo možné zamietnuť iba lakonickým konštatovaním, že ide o zbytočný spor medzi stranami sporu, bez dania konkrétnej a presvedčivej odpovede na žalobcami tvrdenú a preukazovanú nesprávnosť zásahov do ich vlastníckeho práva zo strany žalovaných podľa v zmysle § 126 ods. 1 OZ. V preskúmanom rozhodnutí odvolacieho súdu nebola daná relevantná odpoveď na rozhodujúce argumenty žalobcov 1/ a 2/.

28. V závere odôvodnenia zrušujúceho uznesenia NS SR uviedol, že s poukazom na ust. § 453 ods. 1, 3 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP odvolací súd v ďalšom konaní rozhodne aj o náhrade trov tohto dovolacieho konania.

29. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými subjektmi v rámci zákonnej lehoty na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) prejedal predmetné odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd odvolanie žalovaných 1/ a 2/ smerujúce proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 8.2.2019 č. k. 7C/61/2014-224 vyhodnotil ako nedôvodné, s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

30. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 455 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2, veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Odvolací súd viazaný svojou zákonnou povinnosťou v rámci odvolacieho konania skúmať, či odvolaním žalovaných 1/ a 2/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ust. § 389 ods. 1 CSP, dospel k tomu záveru, že napadnutý rozsudok ani jednou z procesných väd v zmysle § 389 ods. 1 CSP netrpí, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. V ďalšom odvolací súd poukazuje na rozsah a predovšetkým obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). V súvislosti v poradí s druhým rozhodovaním o podanom odvolaní žalovaných 1/ a 2/ smerujúcom proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 8.2.2019, č. k. 7C/61/2014-224, pretože zmeňujúci rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.5.2020 č. k. 5Co/102/2019-264 bol zrušený uznesením NS SR v Bratislave, ako dovolacieho súdu pod sp. zn. 9Cdo/21/2021 bol rešpektovaný zo strany odvolacieho súdu v zmysle § 455 CSP záväzný právny názor rezultujúci z predmetného zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu.

32. V súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom žalobnom nároku žalobcov 1/ a 2/ v tomto spore prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý pri následnom posúdení podľa ním odcitovaných ustanovení všeobecného hmotnoprávneho predpisu (OZ) a špeciálnych hmotnoprávnych predpisov (zákon o energetike a plynárenský zákon) aj správne posúdil po právnej stránke. Súd prvej inštancie v danom prípade dôkazy predložené stranami tohto sporu vyhodnotil spôsobom plne korešpondujúcim s obsahom ust. § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, rešpektujúc pritom záväzný právny záver odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), tak ako bol obsiahnutý v jeho zrušujúcom uznesení zo dňa 18.4.2018, č. k. 5Co/106/2017-180.

33. Na margo správnosti napadnutého rozsudku je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku sa z hľadiska právneho a aj argumentačného spôsobom korešpondujúcim s obsahom ust. § 220 ods. 2 vety tretej CSP vysporiadal so svojim zaujatým názorom, ktorý ho primäl rozhodnúť o uplatnenom žalobnom nároku žalobcov 1/ a 2/ tak, že mu ako dôvodne podanému vyhovel. Taktiež je potrebné vyhodnotiť za správny postup prvoinštančného súdu v tom smere, že tento pri neviazanosti právnym posúdením, tak ako ho zrealizovali žalobcovia v rámci nimi podanej žaloby, t. j. žiadali prejednanú vec posúdiť podľa § 127 ods. 1 OZ, danú prejednanú vec pri uvedených skutkových tvrdeniach správne posúdil, keď aplikoval všeobecné hmotnoprávne ust. § 126 ods. 1 OZ. V tejto súvislosti bolo súdom prvej inštancie správne konštatované, že Listina základných práv a slobôd v spojení s Ústavou SR garantuje žalobcom ochranu vlastníckeho práva, pričom v danom prípade sa situácia vyvinula tým spôsobom, že v čase zriadenia spoločného užívania regulátora zemného plynu išlo medzi právnymi predchodcami strán tohto sporu o príbuzných (Y. bol brat žalovanej 2/ a I. V. bol manžel žalovanej 2/ a zároveň aj otec žalovaného 1/), zatiaľ čo v súčasnej dobe takýto príbuzenský pomer medzi stranami sporu už neexistuje, čo malo zároveň aj vplyv na ochladenie vzájomných susedských vzťahov medzi žalobcami a žalovanými. Vedenie plynovodnej siete cez pozemok žalobcov za stavu zhoršenia vzájomných vzťahov potom súd správne považoval za

bránenie plnej realizácie vlastníckeho práva žalobcov k parc. č. 216/3, na ktorej podľa ich vyjadrenia boli títo obmedzení vo výstavbe bazéna, besiedky, resp. úžitkovej časti záhrady.

34. Obdobne sa odvolací súd prikláňa k zaujatému stanovisku súdu prvej inštancie ohľadne nemožnosti vzniku vecného bremena v danej prejednávanej veci v prospech žalovaných vo vzťahu k umiestneniu ich plynového zariadenia na parcele vlastnícky patriacej žalobcom či už podľa zák. č. 656/2004 Z. z., o energetike (§ 69 ods. 10) v spojení so zák. č. 251/2012 Z. z., o energetike (§ 96 ods. 4), alebo na základe vydržania práva vecného bremena podľa § 151o OZ. Pokiaľ má ísť o vznik vecného bremena v zmysle Elektrizáčného a Plynárenského zákona, tak obidva tieto špeciálne právne predpisy podmieňujú vznik vecného bremena spočívajúceho prevádzať a zriadiť na cudzích pozemkoch plynovodnú sieť (prípojku) vydaním stavebného povolenia, pričom v zákone sa neuvádza, kto má byť stavebník. Aj za stavu vydania stavebného povolenia inému subjektu, ako je plynárenský podnik, čo bol aj daný prípad, vecné bremeno na základe takto vydaného stavebného povolenia môže vzniknúť jedine v prospech tohto podniku a to k zriadeniu a samotnému prevádzaniu plynovej prípojky. Ak prípojku zriadil a prevádzal niekto iný, nemohol sa dovolať vecného bremena, ktoré svedčí v prospech plynárenského podniku.

35. Ako správny je potrebné vyhodnotiť odvolacím súdom aj záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého nemohlo dôjsť k vzniku vecného bremena ani vydržaním zo strany žalovaných, tak ako to stanovuje obsah ust. § 151o OZ, pretože prehlásenie Y. P. a I. V. ako právnych predchodcov strán tohto sporu datované dňom 30.4.1992 nie je spôsobilým titulom vzhľadom na svoj obsah, od ktorého by sa mohla odvodzovať dobromyseľnosť žalovaných, ako esenciálna náležitosť pre konštatovanie vydržania. Predmetné prehlásenie totiž postráda náležitú špecifikáciu toho pozemku, cez ktorý má plynová prípojka vôbec viesť, nebol uvedený smer, resp. rozsah vedenia plynovej prípojky a takisto absentovala aj bližšia špecifikácia osôb, ktorých by sa „zriadené vecné bremeno“ malo týkať. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na stanovisko SPP - distribúcia, a.s., zo dňa 7.11.2016, z ktorého je možné vyvodiť ten záver, že týmto subjektom vlastnené a prevádzkované zariadenie (plynová prípojka) bolo vybudované v roku 1992 ako spoločná plynová prípojka pre dva rodinné domy so súp. číslami 37 a 38, pričom je ukončené hlavným uzáverom plynu nachádzajúcim sa v oplotení na hranici pozemku parc. č. 216/3 v kat. úz. W. vlastnícky patriacej žalobcom. Za hlavným uzáverom plynu je umiestnený regulátor tlaku plynu a dve odberné plynové zariadenia, t. j. jedno pre rodinný dom so súp. č. 37, ktorý je vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/ a druhé pre rodinný dom so súp. č. 38, ktorý je vlastníctvom žalovaného 1/. V kontexte uvedeného bolo potrebné procesnú obranu žalovaných vyhodnotiť za nepreukázanú pre neunesenie dôkazného bremena a následne podanej žalobe žalobcov 1/ a 2/ ako dôvodne podanej vyhovieť z dôvodu žalobcami preukázaných neoprávnených zásahov do ich vlastníckeho práva spočívajúcich v tom, že vedením plynového zariadenia do rodinného domu súp. č. 38, ktoré plynové zariadenie je vo vlastníctve žalovaného 1/ cez parcelu č. 216/3 v kat. úz. W., ktorá je vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/ majú žalobcovia obmedzený plnohodnotný výkon vlastníckeho práva k tejto parcele napríklad tým, že si tu nemôžu vybudovať bazén a besiedku, prípadne zriadiť úžitkovú záhradu. Pasívnu legitimáciu žalovanej 2/ v tomto spore správne považoval prvoinštančný súd za danú, pretože Z. V., nar. X.X.XXXX, bytom W. XX, má uzatvorenú ako odberateľka zmluvu o odbere plynu so Slovenským plynárenským priemyslom, a.s., ako s dodávateľom.

36. Súd prvej inštancie sa správne, t. j. ako s nedôvodnou vysporiadal aj so vznesenou námietkou premičania zo strany žalovaných 1/ a 2/, pretože v danom prípade ide o žalovanú ochranu vlastníckeho práva žalobcami 1/ a 2/ a vlastnícke právo sa nepremičuje.

37. Pokiaľ ide o korigovanie právneho názoru odvolacieho súdu majúceho za následok potvrdenie napadnutého prvoinštančného rozsudku zo dňa 8.2.2019, č. k. 7C/61/2014-224 ako vecne správneho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, oproti zaujatému právnomu záveru odvolacieho súdu v rámci jeho rozsudku zo dňa 27.5.2020, č. k. 5Co/106/2017-264, ktorým rozsudkom došlo k zmene predmetného prvoinštančného rozsudku tým spôsobom, že žaloba žalobcov 1/ a 2/ bola zamietnutá, odvolací súd uvádza, že hlavným dôvodom ku korekcii takto zaujatého záveru bola existencia zrušujúceho uznesenia NS SR zo dňa 29.9.2021, sp. zn. 9Cdo/21/2021, záväzný právny názor dovolacieho súdu v ňom obsiahnutý (§ 455 CSP) a takisto aj opätovné prehodnotenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a k nemu sa viažuce odvolacie dôvody v podanom odvolaní žalovaných 1/ a 2/ odvolacím súdom v tomto odvolacom konaní.

38. S prihliadnutím na tieto dôvody, odvolací súd podané odvolanie žalovaných smerujúce proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 8.2.2019 č. k. 7C/61/2014-224 vyhodnotil za nedôvodné a rozhodol o ňom tak, ako to uviedol vo výrokovej časti tohto rozsudku.

39. O náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 453, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP s tým, že nárok na ich náhradu priznal plne úspešným žalobcom 1/ a 2/ voči neúspešným žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súdny úradník na súde prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

40. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).